

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპის კონვენცია

რომი, 4 ნოემბერი 1950 წ.

ქვემოთ ხელმომწერი მთავრობები, არიან რა ევროპის საბჭოს წევრები, ითვალისწინებენ რა 1948 წლის 10 დეკემბრის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ გამოცხადებულ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციას;

ითვალისწინებენ რა იმას, რომ ეს დეკლარაცია მიზნად ისახავს მასში

დეკლარირებული უფლებების საყოველთაო და ეფექტური აღიარების

უზრუნველყოფასა და დაცვას;

ითვალისწინებენ რა, რომ ევროპის საბჭო მიზნად ისახავს მის წევრებს შორის უფრო დიდი ერთიანობის მიღწევას და იმას, რომ ამის მიღწევის ერთ-ერთ მეთოდს წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა და ფუნდამენტურ თავისუფლებათა მხარდაჭერა და მათი შემდგომი რეალიზაცია;

ადასტურებენ რა თავიანთ ღრმა რწმენას იმ ფუნდამენტურ უფლებებში, რომლებიც წარმოადგენენ სამართლისა და მსოფლიოში მშვიდობის საფუძველს და რომელთა დაცვაც ხდება ერთის მხრივ, ეფექტური პოლიტიკური დემოკრატიითა და მეორეს მხრივ ადამიანის უფლებათა საერთო გაგებითა და მათი დაცვით, რაზედაც ისინი დამოკიდებულნი არიან.

გადაწყდა რა, რომ როგორც ევროპული ქვეყნების მთავრობებმა, რომელთაც აქვთ მსგავსი აზრი და პოლიტიკური ტრადიციების, იდეალების, თავისუფლებისა და სამართლის წესის საერთო მემკვიდრეობა, გადადგან პირველი ნაბიჯები, რათა სისრულეში მოიყვანონ საყოველთაო დეკლარაციის მიერ განსაზღვრული უფლებები,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მუხლი I - ადამიანის უფლებათა პატივისცემის ვალდებულება

მაღალი ხელშემკრელი მხარეები მათი იურისდიქციის ფარგლებში ყველასათვის უზრუნველყოფენ ამ კონვენციის 1 ნაწილში განსაზღვრულ უფლებებსა და თავისუფლებებს.

მუხლი 2 - სიცოცხლის უფლება

1. ადამიანის უფლება სიცოცხლეზე დაცული იქნება კანონის მიერ. არავის სიცოცხლე არ შეიძლება იყოს განზრახ ხელყოფილი, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სრულდება სასამართლოს განაჩენი პიროვნების დამნაშავედ აღიარების შემდეგ და როცა ასეთ სასჯელს ითვალისწინებს კანონი.

2. სიცოცხლის წართმევა არ ჩაითვლება ამ მუხლის საწინააღმდეგო ქმედებად, თუ იგი წარმოადგენს ძალის გამოყენების შედეგს, რომელიც არ სცილდება საჭიროების ფარგლებს:
 - a. ნებისმიერი პიროვნების უკანონო ხელყოფისაგან დასაცავად;
 - b. რათა მოხდეს კანონიერი დაპატიმრება, ან აღიკვეთოს კანონიერად დაკავებული პირის გაქცევა;
 - c. ამბოხებისა და ჯანყის ჩასახშობად კანონიერად მიღებული ზომების დროს.

მუხლი 3 - წამების აკრძალვა

არავინ არ შეიძლება გახდეს წამების, არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობის ან დასჯის მსხვერპლი.

მუხლი 4 - მონობისა და იძულებითი შრომის აკრძალვა

1. არავინ არ შეიძლება იყოს მონობაში ან ყმობაში;
2. არავის მოეთხოვება ძალდატანებითი ან იძულებითი სამუშაოს შესრულება;
3. ამ მუხლით გათვალისწინებული ტერმინი „ძალდატანებითი ან იძულებითი სამუშაო“ არ მოიცავს:
 - a. ნებისმიერ სამუშაოს, რომლის შესრულებაც მოითხოვება სასჯელის მოხდის ჩვეულებრივი წესის მიხედვით, რაც დაწესებულია ამ კონვენციის V მუხლის დებულებათა შესაბამისად ან ამგვარი პატიმრობიდან პირობით გამოშვების განმავლობაში;
 - b. ნებისმიერ სამხედრო ხასიათის სამსახურს, ან სამსახურს, განსაზღვრულს სავალდებულო სამხედრო სამსახურის ნაცვლად, იმ ქვეყნებში, სადაც კანონით არის აღიარებული რელიგიურ-ეთნიკური მოტივებით სამხედრო სამსახურზე უარის თქმა;
 - c. ნებისმიერ სამსახურს, განსაზღვრულს საგანგებო ან უბედური შემთხვევების დროს, რომელიც საფრთხეს უქმნის ადამიანთა სიცოცხლესა და კეთილდღეობას;
 - d. ნებისმიერ სამუშაოს ან სამსახურს, რომელიც ჩვეულებრივ სამოქალაქო ვალდებულებათა ნაწილს შეადგენს.

მუხლი 5 - თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება

1. ყველას აქვს პიროვნების თავისუფლებისა და უსაფრთხოების უფლება. არავის წაერთმევა თავისუფლება ქვემოთ ჩამოთვლილი შემთხვევების გარდა და ეს მოხდება კანონით განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად:
 - a. პიროვნების კანონიერი დაკავება, კომპეტენტური სასამართლოს მიერ მისი მსჯავრდებულად აღიარების შემდგომ;
 - b. პიროვნების კანონიერი დაპატიმრება ან დაკავება სასამართლოს კანონიერი ორდერის დაუმორჩილებლობის შემთხვევაში, ან იმ მიზნით, რათა შესრულებულ იქნეს კანონით განსაზღვრული ნებისმიერი ვალდებულება;
 - c. პიროვნების კანონიერი დაპატიმრება ან დაკავება, განხორციელებული იმ მიზნით, რათა მოხდეს მისი წარდგენა უფლებამოსილი კანონიერი ხელისუფლების წინაშე, მის მიერ დანაშაულის ჩადენის კანონზომიერი ეჭვის არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც დაპატიმრება ან დაკავება

კანონზომიერად აუცილებლად განიხილება მის მიერ დანაშაულის ჩადენის ან შემდგომ მისი გაქცევის თავიდან აცილებისათვის;

- d. არასრულწლოვანის დაკავება კანონიერი ორდერით მასზე საგანმანათლებლო ზედამხედველობის მიზნით, ან მისი კანონიერი დაკავება უფლებამოსილი კანონიერი ხელისუფლების წინაშე წარდგენის მიზნით;
 - e. პიროვნებათა კანონიერი დაკავება ინფექციური დაავადებების გავრცელების თავიდან აცილების მიზნით; ლოთების, ნარკომანების, მაწანწალებისა და ფსიქიკურად შეშლილი პირების დაკავება;
 - f. პიროვნების კანონიერი დაპატიმრება ან დაკავება მის მიერ ქვეყანაში უკანონოდ შესვლის აღკვეთისათვის ან იმ პიროვნების დაპატიმრება ან დაკავება, რომლის წინააღმდეგაც ხორციელდება ღონისძიებები მისი დეპორტაციისა ან გადაცემისათვის.
2. ყველა დაპატიმრებულს მისთვის გასაგებ ენაზე დაუყოვნებლივ აცნობენ მისი დაპატიმრების მიზეზებსა და მის წინააღმდეგ აღძრულ ბრალდებებს.
 3. ამ მუხლის 1.c. პარაგრაფის დებულებების შესაბამისად დაპატიმრებული ან დაკავებული ნებისმიერი პირი დაუყოვნებლივ წარედგინება მოსამართლეს ან სხვა მოხელეს, უფლებამოსილს გამოიყენოს სასამართლო ხელისუფლება და მას უფლება მიეცემა ჩატარდეს სასამართლო გონივრულ ვადებში ან განთავისუფლდეს სასამართლომდე. განთავისუფლება შეიძლება განპირობებული იყოს სასამართლოში მოსვლის გარანტიებით.
 4. დაპატიმრებით ან დაკავებით თავისუფლება აღკვეთილ ყველა პირს, უფლება მიეცემა განახორციელოს ქმედებანი, რომლითაც მისი დაკავების კანონიერება სწრაფად გადაწყდება სასამართლოს მიერ და განთავისუფლება, თუკი მისი დაკავება არ არის კანონიერი.
 5. ყველა, ვინც გახდა დაპატიმრების ან დაკავების მსხვერპლი ამ მუხლის დებულებათა საწინააღმდეგოდ, ექნება უფლება კომპენსაციაზე.

მუხლი 6 - სამართლიანი სასამართლოების უფლება

1. სამოქალაქო უფლებებისა და მოვალეობების ან ნებისმიერი სისხლის სამართლებრივი ბრალდების განსაზღვრისას ყველას აქვს უფლება მისი საქმის სამართლიან და ღია მოსმენაზე კანონის მიერ შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი ტრიბუნალის მიერ დროის განსაზღვრულ ვადაში. განაჩენი გამოცხადდება საჯაროდ, მაგრამ პრესა და საზოგადოება შეიძლება არ ესწრებოდეს მთელ სასამართლო პროცესს ან მის ნაწილს. დემოკრატიულ სახელმწიფოში მორალის, საზოგადოებრივი წესრიგის ან ეროვნული უსაფრთხოების ინტერესებიდან გამომდინარე, ან როდესაც ამას მოითხოვენ არასრულწლოვანთა ინტერესები ან მხარეთა პირადი ცხოვრების. დაცვა, ან მაშინ, როდესაც, სასამართლოს აზრით, განსაკუთრებულ გარემოებებში ეს უკიდურესად აუცილებელია, რადგან საჯაროობამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს მართლმსაჯულების ინტერესებს.
2. ყველა ბრალდებული მიიჩნევა უდანაშაულოდ კანონის შესაბამისად დამნაშავედ ცნობამდე.

3. ყველა ბრალდებულს აქვს უფლებათა შემდეგი მინიმუმი:
 - a. მისთვის გასაგებ ენაზე იყოს სასწრაფოდ და დეტალურად ინფორმირებული მის წინააღმდეგ წაყენებული ბრალდებების ხასიათისა და მიზეზების შესახებ;
 - b. მიეცეს ადეკვატური დრო და საშუალებები, რათა მოემზადოს დაცვისათვის;
 - c. დაიცვას თავი პირადად ან თავისი არჩეული იურიდიული დახმარების მეშვეობით, თუ მას არ გააჩნია საკმარისი სახსრები სამართლებრივი დახმარების ასანაზღაურებლად, დახმარება გაეწევა მას უფასოდ, თუ მართლმსაჯულების ინტერესები ამას მოითხოვენ;
 - d. დაკითხოს მის წინააღმდეგ ჩვენების მიმცემი მოწმეები ან ჰქონდეს იმის უფლება, რომ ეს მოწმეები იქნენ დაკითხულნი და ჰქონდეს თავის მოწმეთა გამოძახებისა და დაკითხვის უფლება იმავე პირობებით, რომლებიც გამოიყენება მის წინააღმდეგ ჩვენების მიმცემი პირების მიმართ;
 - e. ჰქონდეს თარჯიმნის უფასო დახმარება, თუ მას არ შეუძლია გაიგოს ან ილაპარაკოს სასამართლოს მიერ გამოყენებულ ენაზე.

მუხლი 7 - არავითარი სასჯელი კანონის გარეშე

1. არავინ იქნება აღიარებული დამნაშავედ რაიმე ქმედების ან დაუდევრობის გამო, რომელიც არ წარმოადგენდა სისხლის სამართლის დანაშაულს ეროვნული ან საერთაშორისო სამართლის მიხედვით იმ დროსათვის, როცა ის იქნა ჩადენილი. ასევე არ იქნება გამოყენებული იმაზე უფრო მძიმე სასჯელი, ვიდრე ის სასჯელი, რომელიც გამოიყენებოდა იმ დროსათვის, როცა სისხლის სამართლის დანაშაული იქნა ჩადენილი.
2. ეს მუხლი ხელს არ შეუშლის ნებისმიერი პიროვნების გასამართლებას ან დასჯას რაიმე ქმედების ან დაუდევრობისათვის, რომელიც იმ დროსათვის, როდესაც ის ჩადენილი იქნა, ითვლებოდა სისხლის სამართლის დანაშაულად ცივილიზებული ერების მიერ აღიარებული სამართლის ძირითადი პრინციპების მიხედვით.

მუხლი 8 - პირადი და საოჯახო ცხოვრების პატივისცემის უფლება

1. ყველას აქვს უფლება მოითხოვოს თავისი პირადი და საოჯახო ცხოვრების, სახლისა და მიმოწერის პატივისცემა.
2. საჯარო ხელისუფლება არ ჩაერევა ამ უფლების განხორციელებაში, იმ შემთხვევის გარდა, როცა კანონის შესაბამისად ეს დასაშვებია და როცა ეს აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში ეროვნული უსაფრთხოების, საზოგადოებრივი წესრიგის ან ქვეყნის ეკონომიკური კეთილდღეობის ინტერესებიდან გამომდინარე, უწესრიგობის ან სისხლის სამართლის დანაშაულის აღკვეთისათვის, ჯანმრთელობისა და მორალის, ან სხვების უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისათვის.

მუხლი 9 - აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლება

1. ყველას აქვს აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლების უფლება; ეს უფლება მოიცავს რელიგიისა და რწმენის გაცვლის თავისუფლებას მარტო თუ სხვებთან კავშირში და საჯაროდ თუ კერძოდ, თავისუფლებას გამოამჟღავნოს მისი რელიგია ან რწმენა აღმსარებლობით, სწავლებით, რიტუალების შესრულებითა და დაცვით.
2. ადამიანის რწმენისა და რელიგიის გამომჟღავნების თავისუფლება ექვემდებარება მხოლოდ ისეთ შეზღუდვებს, რომლებიც განსაზღვრულნი არიან კანონით და აუცილებელნი არიან დემოკრატიულ საზოგადოებაში საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ინტერესებიდან გამომდინარე, საზოგადოებრივი წესრიგის, ჯანმრთელობის ან მორალის, ან სხვათა უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისათვის.

მუხლი 10 - გამოხატვის თავისუფლება

1. ყველას აქვს გამოხატვის თავისუფლების უფლება. ეს უფლება მოიცავს ადამიანის თავისუფლებას ჰქონდეს მოსაზრებანი; მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია და იდეები საჯარო ხელისუფლების ჩარევის გარეშე და საზღვრების მიუხედავად. ეს მუხლი არ შეუშლის ხელს სახელმწიფოებს მოითხოვონ რადიომაუწყებლობის, ტელევიზიის ან კინოწარმოების ლიცენზირება.
2. ამ თავისუფლებათა განხორციელება, იმის გამო, რომ იგი მოიცავს ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობას, შეიძლება დაექვემდებაროს ისეთ ფორმალობებს, პირობებს, შეზღუდვებს ან სასჯელს, რომლებიც გათვალისწინებულნი არიან კანონით და აუცილებელნი არიან დემოკრატიულ საზოგადოებაში ეროვნული უსაფრთხოების, ტერიტორიული მთლიანობის ან საზოგადოებრივი წესრიგის ინტერესებიდან გამომდინარე, უწესრიგობისა და დანაშაულის აღკვეთისათვის, ჯანმრთელობისა და მორალის, სხვათა რეპუტაციის ან უფლებების დაცვისათვის, კონფიდენციალურად მიღებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან აცილებისა ან სასამართლოს თავისუფლებისა და მიუკერძოებლობის შენარჩუნებისათვის.

მუხლი 11 - შეკრებისა და გაერთიანების თავისუფლება

1. ყველას აქვს უფლება მშვიდობიანი შეკრებისა და სხვებთან გაერთიანების თავისუფლებაზე, რაც მოიცავს ადამიანის უფლებას შექმნას და გაერთიანდეს პროფკავშირებში თავისი ინტერესების დასაცავად.
2. შეზღუდვები არ დაწესდება ამ უფლებათა განხორციელებაზე იმათ გარდა, რომლებიც განსაზღვრულნი არიან კანონით და აუცილებლობას წარმოადგენენ დემოკრატიულ საზოგადოებაში ეროვნული უსაფრთხოებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის ინტერესებიდან გამომდინარე, დანაშაულისა და უწესრიგობის აღკვეთისათვის, ჯანმრთელობისა ან მორალის, სხვათა უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვისათვის. ეს მუხლი არ შეუშლის ხელს

შეიარაღებული ძალების, პოლიციისა და სამხედრო ადმინისტრაციის წევრების მიერ ამ უფლებების განხორციელებაზე კანონიერი შეზღუდვების დაწესებას.

მუხლი 12 - ქორწინების უფლება

ქორწინების ასაკის ქალებსა და მამაკაცებს აქვთ უფლება დაქორწინდნენ და შექმნან ოჯახი ეროვნული კანონების მიხედვით, რომლებიც აწესრიგებენ ამ უფლების განხორციელებას.

მუხლი 13 - უფლება ეფექტურ ზომებზე

ყველას, ვისაც დაერღვა ამ კონვენციით გათვალისწინებული უფლებები და თავისუფლებები, ექნება ეფექტური ზომების მიღების უფლება ეროვნული ხელისუფლების წინაშე, თუნდაც ეს დარღვევა ჩადენილი იქნეს იმ პირების მიერ, რომლებიც მოქმედებდნენ ოფიციალური უფლებამოსილებით.

მუხლი 14 - დისკრიმინაციის აკრძალვა

ამ კონვენციაში მოცემული უფლებებისა და თავისუფლებების გამოყენება უზრუნველყოფილი იქნება ყველასათვის ნებისმიერ საფუძველზე დისკრიმინაციის გარეშე, ისეთებზე, როგორებიცაა სქესი, რასა, კანის ფერი, ენა, რელიგია, პოლიტიკური ან განსხვავებული აზრი, ეროვნული თუ სოციალური წარმოშობა, გაერთიანება ეროვნულ უმცირესობასთან, ქონება, დაბადება ან სხვაგვარი სტატუსი.

მუხლი 15 - გადახვევა საგანგებო სიტუაციის დროს

1. ომის ან სხვა საზოგადოებრივი საგანგებო სიტუაციის დროს, რომელიც საფრთხეს უქმნიან ერის სიცოცხლეს, ნებისმიერ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს უფლება აქვს მიიღოს ზომები, რომლებიც უხვევენ ამ კონვენციის ხელმოწერით აღებულ ვალდებულებებს, იმდენად, რამდენადაც ეს გამოწვეულია სიტუაციის აუცილებლობით; ამასთან ამგვარი ზომები არ უნდა იყვნენ შეუსაბამო საერთაშორისო სამართლით მასზე დაკისრებულ სხვა ვალდებულებებთან.
2. გადახვევა არ დაიშვება II მუხლიდან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც გარდაცვალება წარმოადგენს ომის კანონზომიერ შედეგს, აგრეთვე III, IV (პირველი პარაგრაფი) და VII მუხლებიდან.
3. ნებისმიერი მაღალი ხელშემკვრელი მხარე, რომელიც გამოიყენებს გადახვევის ამ უფლებას, სრულად აცნობებს ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს მიღებული ზომებისა და მათი მიზეზების თაობაზე. ის აგრეთვე შეატყობინებს ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს ამ ზომების მოქმედების შეწყვეტისა და კონვენციის დებულებათა ძალაში სრულად შესვლის შესახებ.

მუხლი 16 - უცხოელთა პოლიტიკური საქმიანობის შეზღუდვა

არაფერი, გათვალისწინებული X, XI და XIV მუხლებით შეიძლება განხილულ იქნეს, როგორც მაღალი ხელშემკვრელ მხარის უცხოელთა პოლიტიკური საქმიანობის შეზღუდვაში ხელისშემშლელი ფაქტორი.

მუხლი 17 - უფლებათა ბოროტად გამოყენების აკრძალვა

ამ კონვენციით გათვალისწინებული არც ერთი საკითხი არ შეიძლება იქნეს განმარტებული იმგვარად, რომ ანიჭებდეს უფლებას ნებისმიერ სახელმწიფოს, ჯგუფს ან პიროვნებას რაიმე საქმიანობაში გამოიყენოს ან შეასრულოს რაიმე ქმედება, მიზანმიმართული აქ ჩამოთვლილი ნებისმიერი უფლებისა და თავისუფლების დესტრუქციის ან მათ შეზღუდვაზე უფრო დიდი ზომით, ვიდრე ეს განსაზღვრულია კონვენციით.

მუხლი 18 - უფლებათა შეზღუდვის გამოყენების ლიმიტირება

ამ კონვენციით დაშვებული შეზღუდვები ზემონახსენებ უფლებებსა და თავისუფლებებზე არ გამოიყენება სხვა მიზნებით, იმათ გარდა, რომლებისთვისაც ისინი იქნენ გათვალისწინებულნი.

ნაწილი II - ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო

მუხლი 19 - სასამართლოს დაარსება

კონვენციისა და მისი ოქმების ხელმოწერ მხარეთა მიერ აღიარებულ ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფისათვის დაარსებული იქნება ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო (შემდგომში „სასამართლო“). იგი იფუნქციონირებს პერმანენტულ საფუძველზე.

მუხლი 20 – მოსამართლეთა რაოდენობა

სასამართლოს მოსამართლეთა რაოდენობა თანაბარი იქნება მაღალ ხელშემკვრელ მხარეთა რაოდენობასთან.

მუხლი 21 – მოსამართლეთა არჩევის კრიტერიუმი

1. მოსამართლეები უნდა ხასიათდებოდნენ მაღალი მორალური თვისებებით და უნდა ჰქონდეთ მაღალი თანამდებობის დაკავებისათვის აუცილებელი კვალიფიკაცია, ან უნდა იყვნენ აღიარებული კომპეტენციის იურის კონსულტები.
2. მოსამართლეები იმსახურებენ სასამართლოში თავიანთი პირადი უფლებამოსიანობით.
3. მათი უფლებამოსილების ვადის განმავლობაში მოსამართლეები არ უნდა დაკავდნენ ისეთი საქმიანობით, რაც შეუთავსებელი იქნება მათ დამოუკიდებლობასა და მიუკერძოებლობასთან, ან სრულგანაკვეთიანი სამსახურის მოთხოვნებთან; ყველა საკითხი, რომელიც წარმოიშობა ამ პარაგრაფის გამოყენებასთან დაკავშირებით, გადაწყდება სასამართლოს მიერ.

მუხლი 22 - მოსამართლეთა არჩევა

1. მოსამართლეები აირჩევიან საპარლამენტო ასამბლეის მიერ ხმების უბრალო უმრავლესობით თითოეული მაღალი ხელშემკვრელი მხარის სურვილის გათვალისწინებით მათ მიერ წარმოდგენილი სამი კანდიდატისაგან შემდგარი სიიდან.
2. იგივე პროცედურა იქნება გამოყენებული სასამართლოს შესავსებად ახალი მაღალი ხელშემკვრელი მხარის მიღებისა და სათანადო ვაკანსიების არსებობის შემთხვევაში.

მუხლი 23 – უფლებამოსილების ვადები

1. მოსამართლეები აირჩევიან ექვსი წლის ვადით. შესაძლებელია მათი ხელახალი არჩევა. ამასთან პირველ არჩევნებზე არჩეული მოსამართლეების ერთი ნახევრის უფლებამოსილების ვადა ამოიწურება პირველი სამი წლის ბოლოს.
2. მოსამართლეები, რომელთა უფლებამოსილების ვადა უნდა ამოიწუროს პირველი სამი წლის ბოლოს, აირჩევიან ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ჩატარებული კენჭისყრით დაუყოვნებლივ მათი არჩევის შემდეგ.
3. იმისათვის, რომ მოსამართლეთა ნახევრის განახლება ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ მაქსიმალურად იქნეს უზრუნველყოფილი, საპარლამენტო ასამბლეამ შემდგომში არჩევნების ჩატარებამდე შეიძლება მიიღოს გადაწყვეტილება, რომ ერთი ან მეტი ასარჩევი მოსამართლის უფლებამოსილების ვადა ან ვადები არ განისაზღვროს ექვსი წლით და განისაზღვროს არა უმეტეს ცხრა და არანაკლებ სამი წლით.

4. იმ შემთხვევაში, როდესაც სახეზეა უფლებამოსილების ერთზე მეტი ვადა საპარლამენტო ასამბლეას გამოიყენებს წინა პარაგრაფს, უფლებამოსილების ვადის განსაზღვრა მოხდება გენერალური მდივნის ან ევროპის საბჭოს მიერ არჩევნების შემდეგ კენჭისყრის დაუყოვნებლივ ჩატარებით.
5. მოსამართლე, რომელიც აირჩევა იმ მოსამართლის შესაცვლელად, რომლის უფლებამოსილებათა ვადა არ არის ამოწურული, იმსახურებს მისი წინამორბედის უფლებამოსილების ვადის ამოწურვამდე.
6. მოსამართლეთა უფლებამოსილება იწურება, როდესაც ისინი აღწევენ 70 წლის ასაკს.
7. მოსამართლეები მსახურობენ მათ შეცვლამდე, ამასთან, ისინი გააგრძელებენ მუშაობას იმ საქმეებზე, რომლებიც არიან მათი განხილვის ქვეშ.

მუხლი 24 – სამსახურიდან დათხოვნა

დაუშვებელია მოსამართლის დათხოვნა სამსახურიდან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც სხვა მოსამართლეები ხმების ორი მესამედით გადაწყვეტენ, რომ იგი ვეღარ აკმაყოფილებს მის მიმართ წაყენებულ პირობებს.

მუხლი 25 – რეგისტრაცია და იურიდიული სამდივნოები

სასამართლოს ექნება რეგისტრატურა, რომლის ფუნქციები და ორგანიზაცია განისაზღვრება სასამართლოს რეგლამენტით, სასამართლოს დაეხმარებიან იურიდიული სამდივნოები.

მუხლი 26 – სასამართლოს პლენუმი

სასამართლოს პლენუმი

- a. აირჩევს სასამართლოს პრეზიდენტსა და ერთ ან ორ ვიცე-პრეზიდენტს სამი წლის ვადით; შესაძლებელი იქნება მათი ხელახალი არჩევა;
- b. შექმნის პალატებს დროის განსაზღვრული პერიოდით;
- c. აირჩევს სასამართლოს პალატების პრეზიდენტებს; შესაძლებელი იქნება მათი ხელახალი არჩევა;
- d. მიიღებს სასამართლოს რეგლამენტს;
- e. აირჩევს რეგისტრატორსა და რეგისტრატორის ერთ ან ორ მოადგილეს.

მუხლი 27 - კომიტეტები, პალატები და დიდი პალატა

1. შემოსულ საქმეებს სასამართლო განიხილავს სამი მოსამართლისაგან შემდგარ კომიტეტებში, შვიდი მოსამართლისაგან შემდგარ პალატებსა და ჩვიდმეტი მოსამართლისაგან შემდგარ დიდ პალატაში. სასამართლოს პალატები შექმნიან კომიტეტებს განსაზღვრული ვადით.

2. სასამართლოში იქნება დიდი პალატისა და პალატების ეხ-ოფფიცო ვევრი, რომელიც აირჩევა საქმეში ჩართული მხარის პრინციპის გათვალისწინებით; თუკი ასეთი ვევრი არ იქნება ან მას არ შეეძლება მოვალეობის შესრულება, სასამართლო აირჩევს პიროვნებას, რომელსაც ექნება მოსამართლის უფლებამოსილება.
3. დიდი პალატა აგრეთვე შედგება სასამართლოს პრეზიდენტისაგან, ვიცე-პრეზიდენტისაგან ვიცე-პრეზიდენტებისაგან, პალატების პრეზიდენტებისა და სხვა მოსამართლეებისაგან, რომელთა არჩევა მოხდება სასამართლოს რეგლამენტის შესაბამისად. როდესაც საქმე გადაეცემა დიდ პალატას 43-ე მუხლის შესაბამისად, არც ერთი მოსამართლე იმ პალატიდან, რომელმაც გადასცა საქმე დიდ პალატას არ შევა მის შემადგენლობაში სასამართლოს პრეზიდენტისა და იმ მოსამართლის გარდა, რომელიც განიხილა გადასცემს საქმეს ჩართული სახელმწიფო მხარის წესის გათვალისწინებით.

მუხლი 28 - კომიტეტების მიერ საქმის მიუღებლობის გამოცხადება

კომიტეტს ერთსულოვნებით უფლება აქვს მიუღებლად გამოაცხადოს ან მისი საქმეების სიიდან ამოიღოს ინდივიდუალური განაცხადი, შემოსული 34-ე მუხლის მიხედვით, როდესაც ასეთი გადაწყვეტილება შეიძლება მიღებულ იქნეს შემდგომი განხილვის გარეშე. გადაწყვეტილება საბოლოო იქნება.

მუხლი 29 - პალატების გადაწყვეტილება საქმის მიღების და სათანადო ზომების შესახებ

1. თუკი გადაწყვეტილება არ იქნა მიღებული 28-ე მუხლის შესაბამისად, პალატა მიიღებს გადაწყვეტილებას 34-ე მუხლის მიხედვით შემოსული ინდივიდუალური განაცხადის თაობაზე და სათანადო ზომებზე.
2. პალატა მიიღებს გადაწყვეტილებას 33-ე მუხლის თანახმად შემოსული სახელმწიფოთაშორისი მიმართვების განსახილველად მიღებისა და სათანადო ზომების თაობაზე.
3. გადაწყვეტილება საქმის განსახილველად მიღების თაობაზე მიღებული იქნება განცალკევებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც სასამართლო გამონაკლის შემთხვევაში სხვაგვარად გადაწყვეტს.

მუხლი 30 - დიდი პალატისათვის იურისდიქციის გადაცემა

იმ შემთხვევაში, როდესაც პალატის განხილვის ქვეშ მყოფი საქმე წამოჭრის სერიოზულ საკითხებს, რომლებიც ეხებიან კონვენციისა და მისი ოქმების ახსნა-განმარტებას, ან როდესაც პალატის მიერ საკითხის გადაწყვეტას შეიძლება მოჰყვეს სასამართლოს მიერ მანამდე მიღებულ გადაწყვეტილებასთან შეუთავსებელი შედეგი, პალატას უფლება აქვს ნებისმიერ დროს გადაწყვეტილების გამოტანამდე გადასცეს იურისდიქცია დიდ პალატას, თუკი საქმის არც ერთი მხარე არ იქნება ამის წინააღმდეგი.

მუხლი 31 - დიდი პალატის უფლებამოსილებანი

დიდი პალატა:

- a. გადაწყვეტს 33-ე ან 34-ე მუხლების მიხედვით შემოსულ საქმეებს, როდესაც რომელიმე პალატა გადასცემს მას იურისდიქციას 30-ე მუხლის შესამამისად, ან როდესაც მას საქმე გადაეცემა 43-ე მუხლის მიხედვით.
- b. განიხილავს 47-ე მუხლის მიხედვით შემოსულ თხოვნებს კონსულტატიური მოსაზრებების თაობაზე.

მუხლი 32 - სასამართლოს იურისდიქცია

1. სასამართლოს იურისდიქცია ვრცელდება ყველა საკითხზე, რომლებიც ეხება კონვენციისა და მისი ოქმების ახსნა-განმარტებასა და გამოყენებას, როგორც ეს განსაზღვრულია 33-ე, 34-ე და 47-ე მუხლებით.
2. სასამართლო თავად გადაწყვეტს დავას იმის თაობაზე, აქვს თუ არა მას იურისდიქცია კონკრეტულ საქმეებზე.

მუხლი 33 - სახელმწიფოთაშორისი საქმე

ნებისმიერ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს სხვა მაღალი ხელშემკვრელი მხარის მიერ კონვენციისა და მისი დებულებების ნებისმიერი დარღვევის თაობაზე.

მუხლი 34 - ინდივიდუალური განაცხადები

სასამართლოს შეუძლია მიიღოს განაცხადები ნებისმიერი პირისაგან, არასამთავრობო ორგანიზაციისა და ფიზიკურ პირთა ჯგუფისაგან, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ისინი არიან ერთ-ერთი მაღალი ხელშემკვრელი მხარის მიერ კონვენციითა და მისი ოქმებით აღიარებული უფლებების დარღვევის მსხვერპლნი. მაღალი ხელმომწერი მხარეები მოვალენი არიან არ შეუშალონ ხელი ამ უფლების მაქსიმალურ გამოყენებას.

მუხლი 35 - საქმეების მიღების კრიტერიუმი

1. სასამართლოს შეუძლია მიიღოს საქმე მხოლოდ მას შემდეგ, რაც საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული წესების თანახმად, ყველა შიდა სახელმწიფოებრივი საშუალება ამოიწურება, და ამასთან ექვსი თვის ვადაში იმ თარიღიდან, როდესაც საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილება იქნება მიღებული.
2. სასამართლო არ მიიღებს 34-ე მუხლის მიხედვით შემოსულ ინდივიდუალურ საქმეებს, თუკი
 - a. იგი არის ანონიმური ან
 - b. არსებითად წარმოადგენს იმავე საკითხს, რომელიც უკვე განხილულ იქნა სასამართლოს მიერ ან გადაეცა საერთაშორისო გამოძიების ან მოგვარების სხვა პროცედურას და არ შეიცავს რაიმე ახალ ინფორმაციას.

3. სასამართლო გამოაცხადებს მიუღებლად ინდივიდუალურ განაცხადს, შემოსულს 34-ე მუხლის მიხედვით, თუკი მიიჩნევს, რომ განაცხადი შეუთავსებელია კონვენციისა და მისი ოქმების დებულებებთან, აშკარად არასაფუძვლიანია ან ბოროტად იყენებს სასამართლოსადმი მიმართვის უფლებას.
4. სასამართლო უარყოფს განაცხადს, რომელსაც იგი მიიჩნევს მიუღებლად. ამ მუხლის მიხედვით. სასამართლოს შეუძლია ამის გაკეთება სამართალწარმოების ნებისმიერ ეტაპზე.

მუხლი 36 - მესამე მხარის მონაწილეობა

პალატის ან დიდი პალატის მიერ გასახილველ ყველა საქმეში, მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს, რომლის ერთ-ერთი მოქალაქეც არის განმცხადებელი, უფლება ექნება წარმოადგინოს წერილობითი კომენტარები და მონაწილეობა მიიღოს საქმის მოსმენაში.

1. სასამართლოს პრეზიდენტს შეუძლია მართლმსაჯულების სათანადოდ განხორციელების ინტერესებიდან გამომდინარე მოიწვიოს ნებისმიერი მაღალი ხელშემკვრელი მხარე ან ნებისმიერი პიროვნება, რომელიც არ არის განმცხადებელი, რათა მათ წარმოადგინონ წერილობითი კომენტარები ან მონაწილეობა მიიღონ საქმის მოსმენაში.

მუხლი 37 - განაცხადის ამოღება სასამართლოს საქმეთა სიიდან

1. სასამართლოს შეუძლია სამართალწარმოების ნებისმიერ ეტაპზე ამოიღოს განაცხადი მისი საქმეთა სიიდან, როდესაც საქმის გარემოებებს იგი მიჰყავს იმ დასკვნამდე, რომ
 - a. განმცხადებელი არ აპირებს ბოლომდე მიჰყვეს მის განაცხადს; ან
 - b. საკითხი გადაწყდა; ან
 - c. სასამართლოს მიერ დადგენილი ნებისმიერი სხვა მიზეზით აღარ არის
 - d. გამართლებული განაცხადის განხილვის გაგრძელება. ამასთან სასამართლო განაგრძობს განაცხადის განხილვას იმ შემთხვევაში, თუკი კონვენციითა და და მისი ოქმებით განსაზღვრული ადამიანის უფლებების პატივისცემა ამას მოითხოვს.
2. სასამართლოს შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება განაცხადის მის საქმეთა სიაში აღდგენის შესახებ, თუკი მიიჩნევს რომ საქმის გარემოებანი ამართლებენ ამგვარ ქმედებას.

მუხლი 38 - საქმის განხილვა და მეგობრული მოგვარების

პროცედურები

თუკი სასამართლო გამოაცხადებს, რომ განაცხადი მიღებულია, იგი

a. შეუდგება საქმის განხილვას მხარეთა წარმომადგენლებთან ერთად, და თუკი საჭირო იქნება, ჩაატარებს გამოძიებას, რომლის ეფექტური განხორციელებისათვის შესაბამისი სახელმწიფოები უზრუნველყოფენ ყველა აუცილებელ საშუალებას;

b. შესთავაზებს შესაბამის მხარეებს მის მომსახურებას საქმის მეგობრული მოგვარების მიღწევის მიზნით კონვენციითა და მისი ოქმებით განსაზღვრული ადამიანის უფლებების გათვალისწინებით.

1.b. პარაგრაფით გათვალისწინებული პროცედურები უნდა იყოს კონფიდენციალური.

მუხლი 39 – მეგობრული მოგვარების საშუალებების გამონახვა

თუკი მიღწეულია მეგობრული მოგვარება, სასამართლო ამოიღებს საქმეს თავისი სიიდან სათანადო გადაწყვეტილების მიღების გზით, რომლებიც შემოიფარგლება ფაქტისა და მიღწეული გადაწყვეტილების შეთანხმების მოკლე განცხადებით.

მუხლი 40 - საჯარო მოსმენები და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობა

1. სასამართლო მოსმენები იქნება ღია იმ გამონაკლისი შემთხვევების გარდა, როდესაც სასამართლო სხვაგვარად გადაწყვეტს.
2. რეგისტრატორთან შენახული დოკუმენტები ხელმისაწვდომი იქნება საზოგადოებისათვის, თუკი სასამართლოს პრეზიდენტი სხვაგვარად არ გადაწყვეტს.

მუხლი 41 - სამართლიანი დაკმაყოფილება

თუკი სასამართლო დაადგენს, რომ მოხდა კონვენციისა და მისი ოქმების დარღვევა და თუკი მაღალი ხელშემკვრელი მხარის შედასახელმწიფოებრივი სამართალი მხოლოდ ნაწილობრივი დაკმაყოფილების საშუალებას იძლევა, სასამართლო აუცილებლობის შემთხვევაში უზრუნველყოფს დაზარალებული მხარის სამართლიან დაკმაყოფილებას.

მუხლი 42 - პალატების გადაწყვეტილებები

პალატების გადაწყვეტილებები საბოლოოა 44 მუხლის II პარაგრაფის დებულებების შესაბამისად.

მუხლი 43 - დიდი პალატისადმი მიმართვა

1. პალატის მიერ გადაწყვეტილების მიღების თარიღიდან სამი თვის ვადაში, საქმის ნებისმიერ მხარეს, გამონაკლის შემთხვევებში შეუძლია მოითხოვოს საქმის დიდი პალატისათვის გადაცემა.
2. დიდი პალატის 5 მოსამართლისაგან შემდგარი კოლეგია მიიღებს თხოვნას იმ შემთხვევაში, თუკი საქმე ეხება კონვენციისა და მისი ოქმების გამოყენებასა და ახსნა-განმარტებასთან დაკავშირებულ საკითხებს, ან სხვა ზოგადი მნიშვნელობის საკითხს.
3. თუკი კოლეგია მიიღებს თხოვნას, დიდი პალატა გადაწყვეტს საქმეს სასამართლო აქტის მიღების გზით.

მუხლი 44 - საბოლოო სასამართლო აქტები

1. დიდი პალატის აქტები საბოლოოა.
2. პალატის აქტები საბოლოო გახდება:
 - a. როდესაც მხარეები განაცხადებენ, რომ ისინი არ მოითხოვენ საქმის დიდი პალატისათვის გადაცემას;
 - b. თუკი აქტის მიღების თარიღიდან სამი თვის განმავლობაში არ ყოფილა საქმის დიდი პალატისათვის გადაცემის მოთხოვნა;
 - c. როდესაც დიდი პალატის კოლეგია უარს ეტყვის 43-ე მუხლის შესაბამისად შემოსულ მოთხოვნას.
3. საბოლოო აქტი გამოქვეყნდება.

მუხლი 45 - სასამართლო აქტებისა და გადაწყვეტილებების დასაბუთება

1. განცხადების მისაღებად ან მიუღებლად გამომცხადებელი აქტისა და გადაწყვეტილებების დასაბუთებანი წარმოდგენილნი უნდა იქნენ.
2. თუკი აქტი მთლიანად ან მისი რომელიმე ნაწილი არ წარმოადგენს მოსამართლეთა ერთსულოვან აზრს, ნებისმიერ მოსამართლეს უფლება აქვს წარმოადგინოს განსხვავებული მოსაზრება.

მუხლი 46 - სასამართლო აქტების სავალდებულო ძალა და მათი აღსრულება

1. მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულებას კისრულობენ შეასრულონ სასამართლოს საბოლოო აქტი ნებისმიერ საქმეზე, რომელშიც ისინი მხარეები არიან.
2. სასამართლოს საბოლოო აქტი გადაეცემა მინისტრთა კომიტეტს, რომელიც ზედამხედველობას უწევს მის აღსრულებას.

მუხლი 47 - კონსულტაციური მოსაზრებები

1. სასამართლოს, მინისტრთა კომიტეტის თხოვნით, შეუძლია წარმოადგინოს კონსულტაციური მოსაზრებები სამართლებრივ საკითხებზე, რომლებიც ეხებიან კონვენციისა და მისი ოქმების ახსნა-განმარტებას.
2. ამგვარი დასკვნები არ უნდა ეხებოდეს კონვენციის I ნაწილში და მის ოქმებში განსაზღვრულ უფლებათა და თავისუფლებათა შინაარსთან ან მიზანთან დაკავშირებულ არცერთ საკითხს, რომელსაც სასამართლო ან მინისტრთა კომიტეტი განიხილავს სამართალწარმოების სათანადო წესით, როგორც ეს შეიძლება განსაზღვრულ იქნას კონვენციის მიხედვით.
3. მინისტრთა კომიტეტის გადაწყვეტილება სასამართლოსთვის კონსულტაციური მოსაზრებების მიწოდების მოთხოვნაზე საჭიროებს კომიტეტში სხდომის უფლების მქონე წაერმომადგენელთა ხმების უმრავლესობას.

მუხლი 48 - სასამართლოს კონსულტაციური იურისდიქცია

სასამართლო წყვეტს შედის თუ არა მის კომპეტენციაში მინისტრთა კომიტეტის მიერ წარდგენილი თხოვნა კონსულტაციური მოსაზრების შესახებ, იმგვარად, როგორც ეს დადგენილია 47-ე მუხლით.

მუხლი 49 - კონსულტაციური მოსაზრების დასაბუთება

1. სასამართლოს კონსულტაციური მოსაზრებების დასაბუთებანი წარმოდგენილნი უნდა იქნენ.
2. თუ კონსულტაციური მოსაზრება მთლიანად ან მისი რომელიმე ნაწილი არ წარმოადგენს მოსამართლეთა ერთსულოვან აზრს, ნებისმიერ მოსამართლეს უფლება აქვს წარმოადგინოს განსხვავებული მოსაზრება.
3. სასამართლოს კონსულტაციური მოსაზრებები გადაეცემა მინისტრთა კომიტეტს.

მუხლი 50 - სასამართლოს ხარჯები

სასამართლოს ხარჯებს დაფარავს ევროპის საბჭო.

მუხლი 51 - მოსამართლეთა პრივილეგიები და იმუნიტეტები

თავიანთი უფლებამოსილებების განხორციელების პერიოდში მოსამართლეებს ენიჭებათ ევროპის საბჭოს წესდების მე-40-ე მუხლით და შესაბამისი შეთანხმებებით უზრუნველყოფილი პრივილეგიები და იმუნიტეტები.

ნაწილი III - სხვადასხვა დებულებები

მუხლი 52 - გენერალური მდივნის მოთხოვნები

ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნისაგან მოთხოვნის მიღებისთანავე, ნებისმიერი მაღალი ხელშემკერეელი მხარე მიაწვდის მას ახსნა-განმარტებას იმის თაობაზე, თუ რა გზებით უზრუნველყოფს მისი შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობა კონვენციის ნებისმიერი დებულების ეფექტურ განხორციელებას.

მუხლი 53 - ადამიანის არსებული უფლებების დაცვა

ამ კონვენციით გათვალისწინებული არცერთი საკითხი არ შეიძლება განხილული იქნას, როგორც ადამიანის რაიმე უფლების ან ფუნდამენტური თავისუფლების დარღვევა ან გადახვევა, რომელიც შეიძლება უზრუნველყოფილი იყოს რომელიმე მაღალი ხელშემკერეელი მხარის სამართლით ან მისი მონაწილეობით მიღებული სხვა შეთანხმებით.

მუხლი 54 - მინისტრთა კომიტეტის უფლებამოსილება

ამ კონვენციით გათვალისწინებული არც ერთი საკითხი არ ზღუდავს ევროპის საბჭოს წესდებით მინისტრთა კომიტეტისათვის მინიჭებულ უფლებამოსილებას.

მუხლი 55 - დავების მოგვარების სხვა საშუალებების გამორიცხვა

მაღალი ხელშემკერეელი მხარეები თანხმდებიან, რომ სპეციალური შეთანხმების გარდა ისინი არ გამოიყენებენ მათ შორის მოქმედ შეთანხმებებს, კონვენციებსა და დეკლარაციებს, იმ მიზნით, რომ პეტიციის გზით დაუქვემდებარონ ამ კონვენციის ახსნა-განმარტებასა და გამოყენებასთან დაკავშირებული დავა მოგვარების სხვა საშუალებებს, რომლებიც არ არიან გათვალისწინებულნი ამ კონვენციით.

მუხლი 56 - კონვენციის მოქმედება ტერიტორიების მიმართ

1. ნებისმიერ სახელმწიფოს რატიფიკაციის დროს ან მის შემდეგ შეუძლია გააკეთოს დეკლარაცია ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის მიმართ იმის თაობაზე, რომ წინამდებარე კონვენცია, ამ მუხლის IV პარაგრაფის შესაბამისად, გავრცელდება მის ყველა ან რომელიმე ტერიტორიებზე, რომელთა საერთაშორისო ურთიერთობებზეც იგი პასუხისმგებელია.
2. კონვენციის მოქმედება გავრცელდება შეტყობინებაში დასახელებულ ტერიტორიაზე ან ტერიტორიებზე, ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის მიერ ამ შეტყობინების მიღებიდან ოცდამეათე დღეს.
3. ამ კონვენციის დებულებანი გამოიყენება ამ ტერიტორიებზე ადგილობრივი პირობების სათანადოდ გათვალისწინებით.

4. ნებისმიერ სახელმწიფოს, რომელმაც გააკეთა დეკლარაცია ამ მუხლის პირველი პარაგრაფის მიხედვით, შემდგომში ნებისმიერ დროს შეუძლია განაცხადოს თავისი ერთი ან მეტი ტერიტორიის სახელით, რომელთაც დეკლარაცია ეხებათ, რომ იგი აღიარებს სასამართლოს უფლებამოსილებას მიიღოს განაცხადები ფიზიკური პირებისაგან, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ფიზიკურ პირთა ჯგუფისაგან ისე, როგორც ეს განსაზღვრულია კონვენციის 34-ე მუხლით.

მუხლი 57 – დათქმები

1. ნებისმიერ სახელმწიფოს, კონვენციაზე ხელის მოწერისას ან სარატიფიკაციო სიგელის შესანახავად ჩაბარების დროს შეუძლია გააკეთოს დათქმა კონვენციის რომელიმე განსაზღვრული დებულების მიმართ, თუ მის ტერიტორიაზე ძალაში მყოფი რომელიმე კანონი არ შეესაბამება კონვენციის შესაბამის დებულებას. დაუშვებელია საერთო ხასიათის დათქმების გაკეთება ამ მუხლის მიხედვით.
2. ამ მუხლის მიხედვით გაკეთებული ნებისმიერი დათქმა უნდა შეიცავდეს მოკლე განცხადებას სათანადო კანონის შესახებ.

მუხლი 58 - დენონსაცია

1. მაღალ ხელშემკერელ მხარეს შეუძლია მოახდინოს წინამდებარე კონვენციის დენონსაცია მხოლოდ ხუთი წლის ვადის ამოწურვის შემდეგ იმ თარიღიდან, როდესაც იგი გახდა მისი მხარე და ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნისათვის შეტყობინების გაგზავნიდან ექვსი თვის შემდეგ; გენერალური მდივანი შეატყობინებს ამის შესახებ სხვა მაღალ ხელშემკერელ მხარეებს.
2. ასეთი დენონსაცია ვერ გაათავისუფლებს შესაბამის მაღალ ხელშემკერელ მხარეს ამ კონვენციით გათვალისწინებული მისი ვალდებულებისაგან რაიმე მოქმედების მიმართ, რომელიც შეიძლება წარმოადგენდეს ამ ვალდებულებათა დარღვევას და შეიძლება მას ჩადენილი ჰქონდეს დენონსაციის ძალაში შესვლამდე.
3. მაღალი ხელშემკერელი მხარე, რომელიც შეწყვეტს ევროპის საბჭოს წევრობას, ასეთივე პირობებით წყვეტს ამ კონვენციის წევრობას.
4. კონვენციის დენონსაცია შეიძლება მოხდეს წინა პარაგრაფების დებულებათა შესაბამისად, ნებისმიერ ტერიტორიებთან მიმართებით, რომელთა მიმართაც მოხდა მისი დეკლარაცია 56-ე მუხლის მიხედვით.

მუხლი 59 - ხელმოწერა და რატიფიკაცია

1. ეს კონვენცია ღიაა ხელმოსაწერად ევროპის საბჭოს წევრებისათვის. იგი იქნება რატიფიცირებული. სარატიფიკაციო სიგელი გადაეცემა ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანს.
2. წინამდებარე კონვენცია შევა ძალაში ათი სარატიფიკაციო სიგელის შესანახად ჩაბარების შემდეგ.

3. იმ სახელმწიფოსათვის, რომელიც მოგვიანებით მოახდენს კონვენციის რატიფიცირებას, კონვენცია ძალაში შევა სარატიფიკაციო სიგელის ჩაბარების თარიღისათვის.
4. ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი შეატყობინებს ევროპის საბჭოს ყველა წევრს კონვენციის ძალაში შესვლის თაობაზე, მაღალ ხელშემკერებლ მხარეთა სახელებს, რომელთაც მოახდინეს რატიფიკაცია და სარატიფიკაციო სიგელების შესანახად ჩაბარების შესახებ, რომლითაც კონვენცია ძალაში უნდა შევიდეს.
შესრულებულია რომში 1950 წლის ნოემბრის IV დღეს ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე; ერთ ეგზემპლარად, რომელიც ინახება ევროპის საბჭოს არქივში; ამასთან ორივე ტექსტს აქვს თანაბარი ძალა. გენერალური მდივანი დაგასცემს სერტიფიცირებულ ასლებს თითოეულ ხელმომწერს.